

บทวิจารณ์ “เมื่อกฎ(หมาย)ขายได้ ตลาดแข่งขันของการ คอร์รัปชันในสังคมไทย”

จร ปิติผล

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

BOT Annual Symposium, 1 ตุลาคม 2562

CENTER FOR RESEARCH
ON INEQUALITY AND
SOCIAL POLICY

จุดเด่นของบทความ

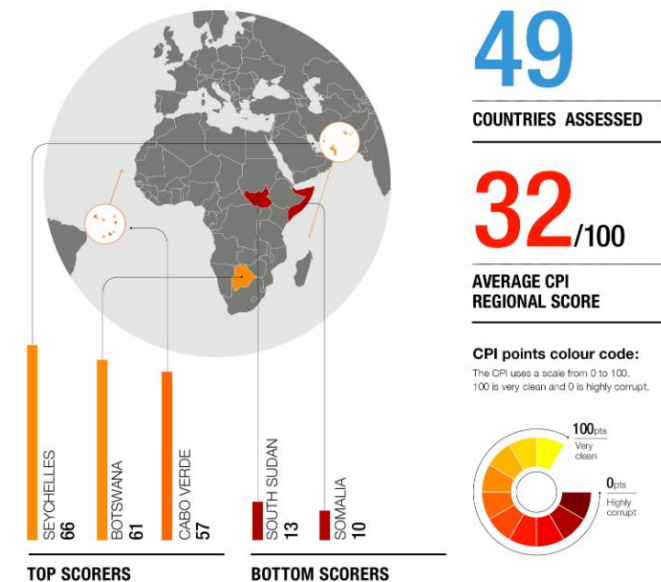
CENTER FOR RESEARCH
ON INEQUALITY AND
SOCIAL POLICY

- การมองปัญหาคอร์รัปชันโดยไม่เน้นกรอบทางศีลธรรม ดี เลว
 - สองข้อคิดจากงานศึกษาคอร์รัปชันในแอฟริกา (Jordan-Smith, De Sardan)
 - ความโกรธเกรี้ยวต่อคอร์รัปชัน ไม่ได้นำไปสู่การลดลงของปัญหา
 - จะเข้าใจปัญหาคอร์รัปชัน ต้องลองมองจากมุมมองของผู้ที่มีส่วนร่วม

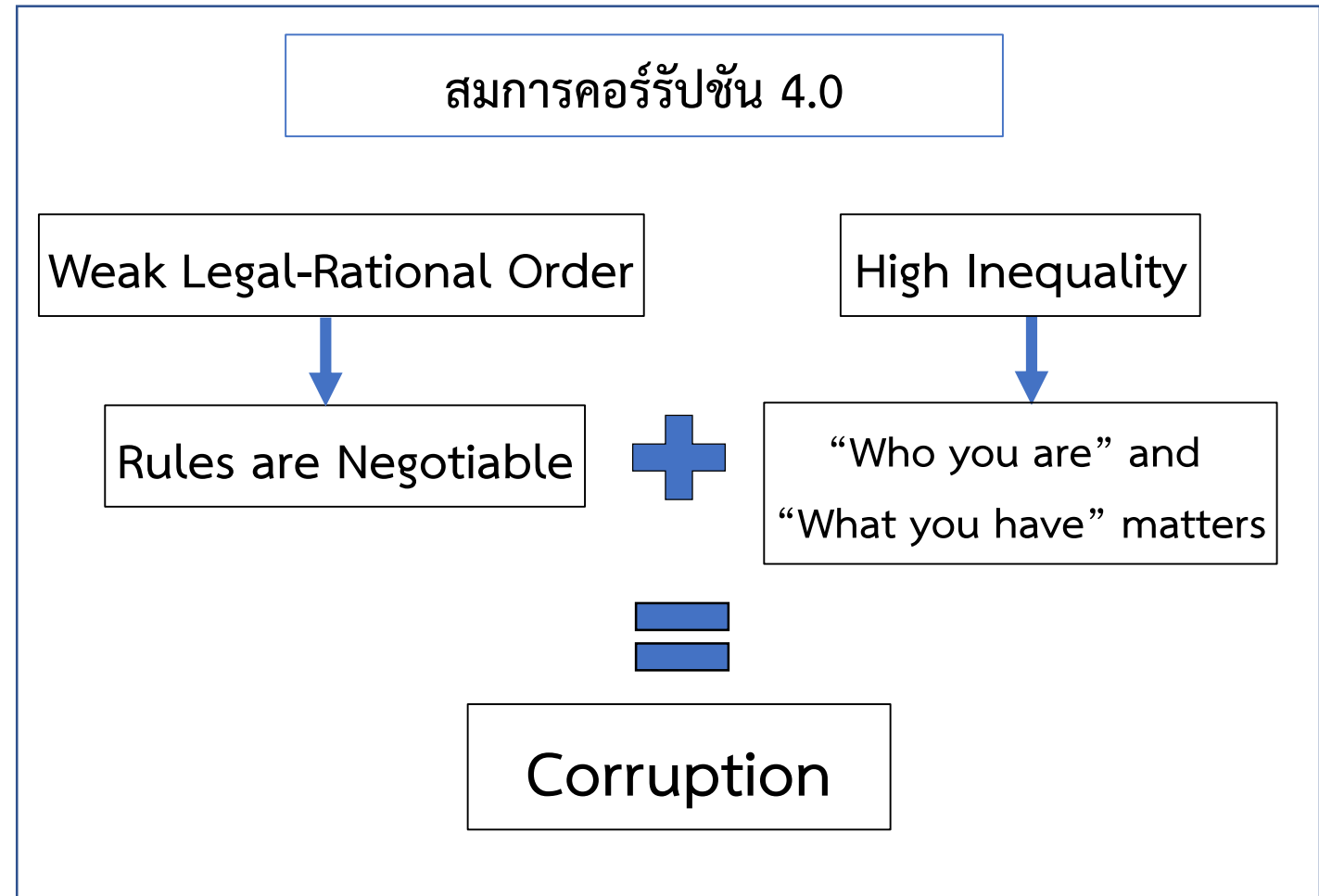
- แง่คิดใหม่จากมุมมอง “ตลาดของการคอร์รัปชัน”

- แสดงพลวัตการเปลี่ยนแปลง อำนาจที่อยู่กับผู้ซื้อมากขึ้น (ผู้จ่ายเลือกได้) และขอบเขตตลาดที่ผู้ซื้อมองว่าเป็นไปได้มากขึ้น (ศาล)

จุดเด่นของบทความ

- การเชื่อมโยงปัญหาคอร์รัปชันเข้ากับ
ความเหลื่อมล้ำ
 - “การคอร์รัปชันคือปัญหาเรื่อง
ความยุติธรรมในสังคม”

ข้อเสนอแนะต่อบทความ

CENTER FOR RESEARCH
ON INEQUALITY AND
SOCIAL POLICY

- การวางกรอบทฤษฎี และการตีความผล ยังทำให้สมบูรณ์ขึ้นได้
- ตลาดการคอร์รัปชันที่ศึกษาายังเน้นที่ระดับการบริการทั่วไปของรัฐ จึงยังสามารถศึกษาตลาดในระดับอื่นๆมาเปรียบเทียบได้
 - ตลาดการคอร์รัปชันในระดับประเทศ ในด้านการออกนโยบาย การจัดการงบประมาณ การกำกับดูแลทำงานเหมือนหรือแตกต่างกันไปไหม เพราะอะไร?

ข้อเสนอแนะต่อบทความ

- อาจลองเพิ่มแง่มุมถึง “ที่มา” ของลักษณะตลาดการคอร์รัปชัน
 - ใช้ทฤษฎีที่อธิบายคอร์รัปชันในฐานะ “อาการ” ของระบบการเมืองที่พัฒนาไม่สมบูรณ์
 - ตัวอย่าง คอร์รัปชัน = เครื่องมือของชนชั้นนำเก่าในการคงฐานะ/เครื่องมือของชนชั้นใหม่ในการแสวงหาความได้เปรียบ
- ใช้บริบทจากงานประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมืองไทย

เส้นทางความสัมพันธ์ ทหาร ราชการ ทุนเอกชน
1960s: ทหาร-ทุนเอกชน บนความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน
1980s: ระบบราชการ-ทุนเอกชน กับเส้นแบ่งที่พร่าเลือน
2000s: นักการเมือง-ทุนเอกชน บนความผันแปรของอำนาจ
2010s-ปัจจุบัน: ทุนเอกชน-ทหาร-ราชการ กับความสัมพันธ์แบบ ?

ประเด็นเสริม

CENTER FOR RESEARCH
ON INEQUALITY AND
SOCIAL POLICY

- การแก้ปัญหาคอร์รัปชันและความเหลื่อมล้ำ: มุมมองจากงานวิจัยเรื่องความขัดแย้งในสังคมไทย (อภิชาติและคณะ)
 - ผู้สนับสนุนสื่อแดงมองความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาน้อยกว่าผู้สนับสนุนสื่อเหลือง/กปปส.
 - แต่ให้ความสำคัญกับปัญหา "สองมาตรฐาน"
 - ผู้สนับสนุนสื่อเหลือง/กปปส.เห็นด้วยกับการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ
 - แต่ให้ความสำคัญกับปัญหา "ศีลธรรม" ทางการเมือง
 - ความขัดแย้งบนมุมมองที่แตกต่าง
 - ปัญหา "ศีลธรรม" ทางการเมือง VS ปัญหา "สองมาตรฐาน"

3 แนวทางสำคัญในการต่อสู้กับปัญหาคอร์รัปชัน

1. ทำให้การแก้ปัญหาคอร์รัปชันกับการสร้างความความยุติธรรมในสังคมเป็นเรื่องเดียวกัน
 - ลดช่องว่างระหว่าง “การเมืองศีลธรรม” และ “การแก้ปัญหาสองมาตรฐาน”
2. สร้างค่านิยมสนับสนุนความเป็นธรรม (fairness) แม้จะต้องเสียโอกาสในการได้เปรียบ
3. มุ่งพัฒนาระบบการเมืองบนฐาน Legal-Rational Order และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ